

**TEN ŽIVOT
SI STEJNĚ
HODLÁM
UŽÍT!**

LUCHINO VISCONTI POSEDLOST

PREMIÉRA 5. ZÁŘÍ 2020
V DIVADLE ROKOKO

REŽIE
PŘEKLAD
DIVADELNÍ ADAPTACE
A DRAMATURGIE
SCÉNA
KOSTÝMY
HUDBA

JAKUB ŠMÍD
IRENA NOVOTNÁ

SIMONA PETRŮ
PETR VÍTEK
LENKA ODVÁRKOVÁ
DAVID HLAVÁČ

NÁPOVĚDA ZUZANA HYKYŠOVÁ
VERONIKA KOUDELKOVÁ
INSPICE TOMÁŠ SLAVÍK

Šéf výpravy Adam Pitra. Manažer provozu Zbyněk Simčíšín. Zvuk Ondřej Sýkora a David Tůma. Světla Marek Sucharda a Filip Jukl. Technika pod vedením jevištního mistra Lud'ka Blažka. Rekvizity Iveta Havlová a Michal Hakl. Garderoba Věra Chalupová a Marcela Černá. Maskérna Kristýna Koryntová a Nina Jirasová. Kostýmy vyrobila krejčovna Městských divadel pražských pod vedením Evy Duškové. Fotograf inscenace Patrik Borecký.

NA MOTIVY ROMÁNU JAMESE M. CAINA *POŠŤÁK* *VŽDYCKY ZVONÍ DVAKRÁT*

OBSAZENÍ

FRANK CHAMBERS
CORA PAPADAKISOVÁ
NICK PAPADAKIS
STÁTNÍ ZÁSTUPCE
SACKETT
POLICISTA KENNEDY
CAT

ALEŠ BÍLÍK
LUCIE ŽÁČKOVÁ
RADIM KALVODA

VOJTĚCH DVOŘÁK
PEPA HONZÍK
RENÁTA MATĚJÍČKOVÁ

OBRANA DETEKTIVEK

„Máme-li se pokusit vystihnout pravý psychologický důvod popularity detektivek, musíme se zbavit mnoha prázdných frází. Není například pravda, že lidé dávají přednost špatné literatuře před dobrou a čtou detektivky, protože je to špatná literatura. Pouhý nedostatek uměleckých kvalit neudělá knihu populární. Železniční jízdní řád obsahuje málo záblesků psychologické komiky, a přesto ho nečteme vzrušeně nahlas za zimních večerů. Čtou-li se detektivky s větším nadšením než jízdní řády, pak je to rozhodně proto, že jsou umělečnější. Hodně dobrých knih je naštěstí populárních. Ještě větší štěstí je, že hodně špatných knih zůstalo nepopulárních. Dobrá detektivka by měla být asi mnohem oblíbenější než špatná. Jenže potíže je v tom, že mnoho lidí neví, že existuje něco jako dobrá detektivka – je to, jako kdyby se jim mluvilo o dobrém ďáblu. Napsat příběh o vloupání znamená, podle jejich představ, v duchu se ho dopustit. U lidí poněkud citlivější nervové soustavy je to dost pochopitelné; nutno přiznat, že řada detektivek oplývá senzačními zločiny stejně jako leckterá Shakespearova hra.

Mezi dobrou a špatnou detektivkou je asi stejný nebo možná i větší rozdíl než mezi dobrou a špatnou epickou básní. Nejen že je detektivka dokonale legitimní umělecký útvar, ale navíc má některé zcela konkrétní přednosti, jež mají společenský význam. První důležitá hodnota detektivky záleží v tom, že jde o nejstarší a jediný druh populární literatury, v němž se uplatňuje smysl pro poezii moderního života. Lze oprávněně usuzovat, že budoucím generacím budou možná stříšky na komínech připadat stejně nádherné jako vrcholky hor a pouliční kandelábry se jim budou zdát stejně staré a přirozené jako stromy. Objevem fantastičnosti a nápadnosti velkoměsta se detektivka stala lliadou moderního světa. (...)

Tento objev poezie města není maličkost. Město, přesně vzato, je ještě poetičtější než venkov, neboť je-li příroda chaos nevědomých sil, město je chaosem vědomých. (...) Možná že se nám bude zdát, že bychom mohli ve městě mít jinou a vyšší romantiku, že dobrodružství ducha je zajímavější než dobrodružství těla a že by bylo těžší a napínavější honit se za kladnými vlastnostmi než za zločiny. (...) Z romantických možností moderního velkoměsta však musela vzniknout obhroublá literatura pro lid. Vznikla v podobě populárních detektivek, drsných a svěžích jako balady o Robinu Hoodovi.

Detektivky však mají ještě jiný kladný vliv. Zatímco ustavičnou tendencí starého Adama je bouřit se proti něčemu tak univerzálnímu a automatickému, jako je civilizace, hlásat úchylku

a vzpouru, romantika policejních zásahů nás neustále upozorňuje na to, že právě civilizace sama je nejseznačnější úchylkou a nejromantičtější vzpourou. Bdělé hlídky, které střeží výspy společnosti, nám připomínají, že žijeme v ozbrojeném táboře a válčíme s chaotickým světem a že zločinci, synové chaosu, nejsou ničím jiným než zrádci uvnitř našich bran. (...) Vychází z faktu, že morálka je nejtemnější a nejtroufalejším spiknutím. A ukazuje, že celý ten bezhlučný a nenápadný bezpečnostní aparát, který nás ovládá a chrání, je jen úspěšným potulným rytířstvím.“

– Gilbert Keith Chesterton: **Ohromné maličkosti**

„James M. Cain stál u zrodu žánru drsných milostných příběhů. Jako básník vraždy a morálních důsledků viny plynoucí ze silného vášnivého milostného citu se soustředil na subjektivní psychologické pochody svých hrdinů, kteří se kvůli rozličným ambicím stále více zaplétají do osudové smyčky svého zločinu. Viscontiho scénář, z něhož jsme vycházeli v naší inscenaci Posedlosti, téma posunuje do osobitého zobrazení zklamané a zbídačené společnosti, determinované beznadějně pudovým a duchovně rozvráceným ovzduším. Inspirace drsnou školou leží spíše v rovině kritického pohledu na absurditu vnějškově zmanipulovaných mezilidských vztahů. Tak jako Viscontiho nás zajímají nikoli vítězové, ale poražení, krajní situace odhalující pravdu o člověku a pohled, který jde dál za realitu.“

– Simona Petru

*)

JAMES M. CAIN

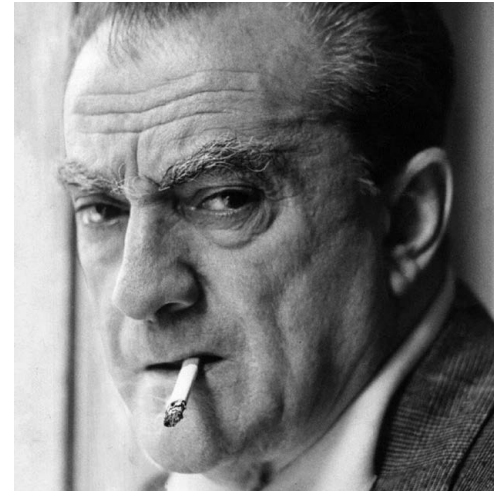
(1892–1977)

James Mallahan Cain je často spojován s tzv. drsnou školou amerického detektivního románu a je považován za jednoho z tvůrců románu noir.

Narodil se v irské katolické rodině ve státě Maryland. Syn vysokoškolského pedagoga a operní zpěvačky zdědil po matce lásku k hudbě, ale bohužel nikoliv její hlasový rozsah. Po absolvování univerzity ve Washingtonu, kterou v té době vedl jeho otec, začal pracovat jako novinář pro *The Baltimore Sun*. Poslední rok 1. světové války strávil jako voják ve Francii a posílal články do časopisu *Army*. Po návratu do Spojených států u novinářiny zůstal a psal úvodníky pro *New York World* a články pro *The American Mercury*. Krátce byl šéfredaktorem *The New Yorkeru*, ale nakonec se vrhl na psaní filmových scénářů a beletrie. Přestože strávil mnoho let jako scenárista v Hollywoodu, psaní pro film se mu příliš nedařilo a jeho jméno se objevuje v titulcích pouze u tří filmů: *Algiers*, *Stand Up and Fight* a *Gypsy Wildcat*.

Cainův první román *Pošťák vždycky zvoní dvakrát* vyšel v roce 1934 a od té doby se dočkal mnoha filmových i divadelních zpracování. V následujících letech vydal Cain desítky dalších románů, například *Pojistka smrti* nebo *Mildred Pierceová*. Lásku k operní hudbě zúročil v románech *Serenáda* či *Kariéra v C dur*. Mnoho jeho knih se stalo předlohami úspěšných filmů. Roku 1970 mu společnost *Mystery Writers of America* udělila cenu *Grandmaster* (Velmistr).

„Když se do lásky vetře strach, je po lásce. Promění se v nenávist.“
– James M. Cain

**)

LUCHINO VISCONTI

(1904–1976)

Luchino Visconti patří mezi klasiky filmové tvorby. Tvůrce takových děl jako *Posedlost*, *Gepard*, *Soumrak bohů* či *Smrt v Benátkách* nesmazatelným způsobem poznamenal film i divadlo. Pocházel ze starobylé milánské šlechtické rodiny a od mládí měl silný vztah ke kultuře. Zájem o film ho přivedl v roce 1936 do Francie, kde pracoval jako asistent režiséra Jeana Renoira. Právě Renoir věnoval Viscontimu na stroji psaný překlad amerického románu Jamese M. Caina *Pošťák vždycky zvoní dvakrát*, podle něhož natočil po návratu do Itálie roku 1942 první samostatný film – *Posedlost*. Mezi mladými filmaři vyvolal velký ohlas a Viscontiho rázem „katapultoval“ do čela rodícího se filmového neorealismu. Pro realistický pohled na bídu fašistické Itálie byl však snímek zakázán, Visconti nesměl dál pracovat ve filmu a před trestem smrti za spolupráci s odbojem jej zachránilo zřejmě jen zhroutení totalitního režimu.

V roce 1947 strávil delší dobu na Sicílii, kde natočil hraný dokument *Země se chvěje*, který je mnohými odborníky hodnocen jako vrcholné dílo italského filmového neorealismu. V dalších letech se zaměřoval především na adaptace významných literárních děl, jejichž prostřednictvím se často vracel do minulosti, v níž ho zajímaly společenské změny a zlomové historické okamžiky. Ve všech jeho filmech je zřetelný neobvyklý smysl pro výtvarnou krásu, mimořádnou pozornost věnoval autenticitě prostředí a také hereckému obsazení, v němž figurovali nejvýznamnější herci jeho doby (Burt Lancaster, Alain Delon, Anna Magnaniová, Claudia Cardinalová, Marcello Mastroianni aj.), kteří pod jeho vedením podávali mimořádné výkony. Několik zamýšlených projektů – život skladatele Giuseppe Verdiho, adaptaci Shakespearova *Hamleta* a zejména přepis Proustova *Hledání ztraceného času* – se mu již nepodařilo realizovat. V roce 1974 prodělal infarkt, po němž byl upoután na pojízdné křeslo. Svůj poslední film *Nevinný* natočil v roce 1976, kdy zemřel.

„Dělám filmy proto, abych vyprávěl příběhy, ne proto, abych měl krásný rukopis.“
– Luchino Visconti

TVŮRCI

JAKUB ŠMÍD

Po studiu činoherního herectví na JAMU získal angažmá v Divadle Husa na provázku. Zahrál si zde třeba Macbetha, Eichmanna v Pitínského *Evangeliiu sv. Lukáše* či Gaňu v Morávkově *Idiotovi* v rámci projektu *Sto roků kobry*. Poté vystudoval pod vedením Věry Chytilové a Bohdana Slámy obor filmová režie na FAMU. Jeho bakalářský film *Neplavci* získal Českého lva – Cenu Magnesia pro nejlepší studentský film roku 2011. Absolventský film *Amanitas* byl na stejnou cenu nominován v roce 2015. *Neplavci* byli vybráni francouzskou L'Académie des César mezi sedm nejlepších krátkých filmů roku 2011.

Debutoval celovečerním filmem *Laputa*, za nějž byla Tereza Voříšková nominována na Českého lva za ženský herecký výkon v hlavní roli. Druhý film *Na krátko* je adaptací knihy *Zmizet* Petry Soukupové. Film měl mezinárodní premiéru v hlavní soutěži Festivalu Cinekid Amsterdam.

S divadelní režii začal v roce 2015 inscenací *Noc tribádek* v Žižkovském divadle. Je uměleckým šéfem vinohradského Divadla D21.

SIMONA PETRŮ

Jako dramaturgyně začínala v brněnském Divadle v 7 a půl. Poté byla dramaturgyní v Divadle Husa na provázku a hostovala na mnoha dalších scénách. Je autorkou divadelních her *Mašíni – cestou samurajů*, *Zasnoubené se smrtí*, *Marx Bros* (HaDivadlo), *Tichý Tarzan a PŠT!* (Divadlo Husa na provázku), *Medvědi* (Klicperovo divadlo), *Mileniny recepty* (Studio Hrdinů), *Věra* (ND Brno) aj. Spolupracovala např. s režiséry Matějem T. Růžičkou, Annou Petrželkovou, Kamilou Polívkovou, Janem A. Pitínským, Vladimírem Morávkem. V Městských divadlech pražských má za sebou dramaturgii inscenací *Andělé v Americe* a *Smrt obchodního cestujícího* režiséra Michala Dočekala a *Sláva a pád krále Otakara* režiséra Michala Háby.

PETR VÍTEK

Vystudoval režii, dramaturgii a scénografii na Katedře alternativního a loutkového divadla na DAMU. Absolvoval stáž na projektu *1914* ve Stavovském divadle u divadelního režiséra Roberta Wilsona. Již během magisterského studia navázal spolupráci s profesionálními scénami. V činohře kontinuálně spolupracuje s režisérským duem Adam Svozil a Kristýna Kosová nebo s Tomášem Loužným. Vytvořil scénografie například pro Divadlo Na zábradlí, Klicperovo divadlo ad. Spolupracuje též s nezávislou divadelní scénou. Charakteristická je pro něj čistá estetika a experimenty s netradičními materiály. Důležitým výrazovým a výtvarným prostředkem je pro něj světlo, které se stává neoddělitelným prvkem scénografie. Mimo divadlo pracuje i pro filmy a věnuje se také grafickému designu.

LENKA ODVÁRKOVÁ

Vystudovala scénografii na JAMU v ateliéru Marie Jiráskové. Od roku 2009 se věnuje divadelní scénografii, především kostýmní tvorbě. Podílela se na mnoha inscenacích, například ve Švandově divadle, A studiu Rubín, Palm Off studiu Divadla pod Palmovkou, Klicperově divadle Hradec Králové, Divadle D21 a dalších. Nejčastěji spolupracuje s režiséry Dodo Gombárem, Annou Petrželkovou, Tomášem Dianiškou a Janem Fričem. Na Nové scéně Národního divadla se kostýmními návrhy podílela na inscenaci *Jsmé v pohodě*. Je také autorkou kostýmů k úspěšné inscenaci *Vítka* v Divadle Husa na provázku.

DAVID HLAVÁČ

Hudební vzdělání získal na Konzervatoři Jaroslava Ježka, kde absolvoval obor skladby a dirigování. Spoluzaložil autorskou kapelu Střídání klusáci v kulisách višň. Je autorem mnohých scénických divadelních hudeb v Městských divadlech pražských, Klicperově divadle Hradec Králové, Divadle D21 a dalších. Pro Jihočeské divadlo složil rodinný muzikál

Kronikáři. Hraje také divadlo pro děti v rámci souboru Ekotrip a skupiny Ekopela. Účinkuje v kapele Bary Polákové. Věnuje se i vážné, televizní a filmové hudbě.

IRENA NOVOTNÁ

Vystudovala FSV UK v Praze. Od roku 1991 je na volné noze, věnuje se překladům z francouzštiny a z italštiny. Spolupracovala a spolupracuje s Českou televizí i s dalšími TV stanicemi. Na svém kontě má překlady přibližně tisícovky filmů, včetně seriálů a dokumentů, zmiňme ty z poslední doby, například filmové zpracování neapolské ságy Eleny Ferrante *Geniální přítelkyně* (HBO) či portréty známých filmových osobností uváděné na ČT art: *Vittorio Gassman, král komediantů*, *Luchino Visconti – mezi pravdou a vášní*, *Paolo Sorrentino*, *Lino Ventura – Ital v Paříži* atd. Zabývá se rovněž překlady divadelních her francouzských a italských autorů, v současné době uvádí Divadlo Husa na provázku ságu *Dynastie /Lehman Brothers/* předního italského dramatika Stefana Massiniho.

„*Stačí malá troška naděje, aby vznikla láska. Během dvou tří dnů může být po naději, ale láska se už zrodila.*“ – **Stendhal: O lásce**

HERCI

LUCIE ŽÁČKOVÁ

Hudebně-dramatický obor na Janáčkově konzervatoři v Ostravě absolvovala v roce 2000. Při studiu hostovala v opavském Slezském divadle a nastoupila do angažmá v Divadle Petra Bezruče, kde nazkoušela více jak 35 rolí. Za roli Nastasji Filipovny byla nominovaná na Cenu Alfréda Radoka. Ve stejném roce získala Cenu Thálie a Cenu Alfréda Radoka jako talent roku. Rok byla v angažmá v divadle Aréna a roku 2006 přijala nabídku angažmá v Národním divadle v Praze.

Zde se objevila v desítkách rolí, např. jako Kateřina ve *Zkrocení zlé ženy*, Portsie v *Kupci benátském*, Máša v *Rackovi* nebo Grace v *Dogvilu*. Po deseti letech se rozhodla z tohoto angažmá odejít. Za roli Blanche v inscenaci *Tramvaj do stanice Touha* v Činoherním klubu v Praze byla roku 2011 nominovaná na Cenu Thálie, Cenu Alfréda Radoka a Cenu divadelní kritiky. Hraje také ve filmu i v televizi. Debutovala snímkem Martina Šulíka *Sluneční stát*. V roce 2016 získala Českého lva za roli ve filmu *Kobry a užovky*.

ALEŠ BÍLÍK

Vystudoval činoherní herectví na pražské DAMU. Během studia se zapojil do pohybového inscenačního projektu *Muži Adély* Laštovkové Stodolové a tvůrčího dua SKUTR, spolupracoval také se sdružením Tygr v tísni. Hostoval v Národním divadle a v Městském divadle Mladá Boleslav. V letech 2013–2015 byl členem činohry Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, kde si zahrál mj. Lysandra ve *Snu noci svatojánské* nebo Tristana v *Tristanovi a Isoldě*. Má za sebou účinkování ve více než desíctce filmových a televizních projektů (*Křížáček*, *Atentát*, *Všechny moje lásky*). Hlavní mužskou postavu si zahrál v pohádce *Řachanda*. V Městských divadlech pražských působí od roku 2016. Výrazné role má v inscenacích *Romeo a Julie* nebo *Sláva a pád krále Otakara*.

RADIM KALVODA

Narodil se ve Vsetíně, ale dětství prožil v Olomouci, kde se poprvé setkal s divadlem v dramatickém kroužku místní LŠU. Studoval na brněnské konzervatoři a pokračoval studiem na DAMU. S přáteli založil Divadelní sdružení CD 94. Jejich první inscenací byla *Cesta kolem světa* a po ní následovaly další: *V zajetí filmu*, *Tři mušketýři* či *Prokletí rodu Baskervillů*. Zajímavou zkušeností, která navázala na práci CD 94, byla účast v mezinárodním projektu *Jeppe z vršku*, kterou v Dánsku realizoval Petr Svojtka. Pohostinsky

účinkoval v inscenacích Národního divadla, Divadla Ta Fantastika nebo Letních shakespearovských slavností. V Městských divadlech pražských hraje od roku 2007. Výrazné role má například v inscenacích *Husitská trilogie* nebo *Revizor*.

VOJTĚCH DVOŘÁK

Vystudoval činoherní herectví na pražské DAMU. Roku 2008 se stal na deset let členem souboru královéhradeckého Klicperova divadla, kde ztvárnil řadu výrazných rolí v režii Jana Friče, Daniela Špinara či Davida Drábka (mj. titulní role ve *Figarově svatbě* či *Romeovi a Julii*). S tamním angažmá se rozloučil rolí v *Katech* Martina McDonagha a vydal se se svou ženou cestovat po Jižní Americe. Má vlastní talk show *Kvůli čeho*, natáčí cestovatelská videa pro Aktuálně.cz a pro pořad ČT *Objektiv*. Je jedním z deseti frontmanů punkové kapely Vagyny dy Praga. V Městských divadlech pražských hostoval například v inscenacích *Na východ od ráje*, *Hráči*, *Romeo a Julie* v režii Michala Dočekala a *Sláva a pád krále Otakara* v režii Michala Háby. Od roku 2020 je stálým členem souboru.

PEPA HONZÍK

V současné době dokončuje magisterské studium oboru Herectví činoherního divadla na pražské DAMU. V divadle DISK hrál v inscenacích *Choroby mládí*, *Cizinec hledá byt* nebo *Pan Biedermann a žháří*. Spolupracoval také například s Městským divadlem Zlín, Činohrou ND nebo s divadelním souborem Tygr v tísni.

RENÁTA MATĚJČKOVÁ

Studentka 3. ročníku Herectví činoherního divadla DAMU. V současnosti účinkuje v bakalářské inscenaci *Proces* divadelního spolku Distheatranz na scéně Švandova divadla. Imerzivní divadlo si vyzkoušela v rámci rezidenčního projektu studentů DAMU

s názvem *Lístky prosím* v divadle Pomezí. Objevila se v několika krátkometrážních studentských filmech, například *Inhaereo* a *Pytlácká noc*.

*„Láska je sestra, dcera a matka smrti, která je její sestra, matka a dcera... Láska, čtenáři a bratři moji, je to, co je ve světě a životě nejtragičtější. Láska je sestra iluze a matka deziluze. Láska je útěcha v neštěstí, jediný lék proti smrti, jejíž je sestrou. (...) Láska zoufale hledá prostřednictvím milovaného předmětu něco, co je nad vším. A protože nenalézá, zoufá si.“ – Miguel de Unamuno: *Tragický pocit života**

PRVNÍ ŘADA

KLUB DIVÁKŮ MĚSTSKÝCH DIVADEL PRAŽSKÝCH

VÍCE ZÁŽITKŮ!
VÍCE VÝHOD!
ABSOLUTNÍ PŘEHLED!

CHCETE MÍT MĚSTSKÁ DIVADLA
PRAŽSKÁ, TEDY DIVADLA ABC,
ROKOKO A KOMEDIE, Z PRVNÍ ŘADY?
RAČTE VSTOUPIT DO NAŠEHO
KLUBU DIVÁKŮ PRVNÍ ŘADA!

VÍCE INFORMACÍ O VÝHODÁCH
PRO ČLENY KLUBU
NAJDETE NA NAŠEM WEBU
WWW.MESTSKADIVADLAPRAZSKA.CZ

BUĎTE V OBRAZE!

Luchino Visconti
POSEDLOST

Druhá premiéra sezony 2020/21.

Program k inscenaci vydávají Městská divadla pražská.

Ředitel Daniel Příbyl.

Umělecký šéf Michal Dočekal.

Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Program připravila Simona Petrů.

Grafická úprava Riana Št'áhlavská.

Výroba dekorace Petr Vaňáč, Centrum reklamy.

Městská divadla pražská jsou vybavena bezdrátovými mikrofony a zařízením Sennheiser od společnosti PANTER s. r. o.

Nositel autorských práv k dílu zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura z. s., Krátkého 1, Praha 9.

*) VASSAR, George W. Crowell-Collier Publishing Company.
J. M. Cain: Self scan from The American Magazine, April 1938 (page 99). In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, April 1938 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=12418358>

**) RASTELLINI, Marisa (Mondadori Publisher). Italian director Luchino Visconti in 1972: „Luchino Visconti smoking a cigarette“ on www.gettyimages.co.uk. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 1972 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/index%20php?curid=41934382>

bnt attorneys
in cee